

Teljes indukció

1. Bizonyítsuk be, hogy ha n pozitív egész, akkor

$$(1) \quad 1+2+3+\dots+n = \frac{n(n+1)}{2};$$

$$(2) \quad 1^2+2^2+3^2+\dots+n^2 = \frac{n(n+1)(2n+1)}{6};$$

$$(3) \quad 1^3+2^3+3^3+\dots+n^3 = \left[\frac{n(n+1)}{2} \right]^2;$$

$$(4) \quad 1^4+2^4+3^4+\dots+n^4 = \frac{n(n+1)(2n+1)(3n^2+3n-1)}{30};$$

$$(5) \quad 1^5+2^5+3^5+\dots+n^5 = \frac{n^2(n+1)^2(2n^2+2n-1)}{12};$$

$$(6) \quad 1+3+5+\dots+(2n-1) = n^2;$$

$$(7) \quad 1^2+3^2+5^2+\dots+(2n-1)^2 = \frac{n(4n^2-1)}{3};$$

$$(8) \quad \frac{1}{1 \cdot 2} + \frac{1}{2 \cdot 3} + \frac{1}{3 \cdot 4} + \dots + \frac{1}{n(n+1)} = \frac{n}{n+1};$$

$$(9) \quad \frac{1}{1 \cdot 2 \cdot 3} + \frac{1}{2 \cdot 3 \cdot 4} + \frac{1}{3 \cdot 4 \cdot 5} + \dots + \frac{1}{n(n+1)(n+2)} = \frac{n(n+3)}{4(n+1)(n+2)};$$

$$(10) \quad \frac{1}{1 \cdot 2 \cdot 3 \cdot 4} + \frac{1}{2 \cdot 3 \cdot 4 \cdot 5} + \frac{1}{3 \cdot 4 \cdot 5 \cdot 6} + \dots + \frac{1}{n(n+1)(n+2)(n+3)} = \frac{n(n+4)}{9(n+1)(n+2)(n+3)};$$

$$(11) \quad 1 \cdot 2 + 2 \cdot 3 + 3 \cdot 4 + \dots + n(n+1) = \frac{n(n+1)(n+2)}{3};$$

$$(12) \quad 1 \cdot 2 \cdot 3 + 2 \cdot 3 \cdot 4 + 3 \cdot 4 \cdot 5 + \dots + n(n+1)(n+2) = \frac{n(n+1)(n+2)(n+3)}{4};$$

$$(13) \quad 1 \cdot 2 \cdot 3 \cdot 4 + 2 \cdot 3 \cdot 4 \cdot 5 + 3 \cdot 4 \cdot 5 \cdot 6 + \dots + n(n+1)(n+2)(n+3) = \frac{n(n+1)(n+2)(n+3)(n+4)}{5};$$

$$(14) \quad 1 \cdot 4 + 2 \cdot 7 + \dots + n(3n+1) = n(n+1)^2;$$

$$(15) \quad 1 \cdot 1! + 2 \cdot 2! + 3 \cdot 3! + \dots + n \cdot n! = (n+1)! - 1;$$

$$(16) \quad \frac{1}{n+1} + \frac{1}{n+2} + \frac{1}{n+3} + \dots + \frac{1}{2n} = 1 - \frac{1}{2} + \frac{1}{3} - \frac{1}{4} + \dots + \frac{1}{2n-1} - \frac{1}{2n};$$

$$(17) \quad \frac{1}{1 \cdot 2} + \frac{1}{3 \cdot 4} + \frac{1}{5 \cdot 6} + \dots + \frac{1}{(2n-1) \cdot 2n} = \frac{1}{n+1} + \frac{1}{n+2} + \frac{1}{n+3} + \dots + \frac{1}{2n};$$

$$(18) \quad \frac{1^2}{1 \cdot 3} + \frac{2^2}{3 \cdot 5} + \frac{3^2}{5 \cdot 7} + \dots + \frac{n^2}{(2n-1) \cdot (2n+1)} = \frac{n(n+1)}{2(2n+1)};$$

$$(19) \quad \frac{3}{1^2 \cdot 2^2} + \frac{5}{2^2 \cdot 3^2} + \frac{7}{3^2 \cdot 4^2} + \dots + \frac{2n+1}{n^2(n+1)^2} = \frac{n(n+2)}{(n+1)^2};$$

$$(20) \quad \left(1 - \frac{1}{4}\right) \cdot \left(1 - \frac{1}{9}\right) \cdot \left(1 - \frac{1}{16}\right) \cdot \dots \cdot \left(1 - \frac{1}{n^2}\right) = \frac{n+1}{2n};$$

$$(21) \quad (2+1)(2^2+1)(2^4+1)\dots(2^{2^n}+1) = 2^{2^{n+1}} - 1;$$

$$(22) \quad (1+1) \cdot \left(1 + \frac{1}{2}\right) \cdot \left(1 + \frac{1}{3}\right) \cdot \dots \cdot \left(1 + \frac{1}{n}\right) = n+1;$$

- (23) $(n+1) \cdot (n+2) \cdot \dots \cdot (2n-1) \cdot (2n) = 2^n \cdot 1 \cdot 3 \cdot 5 \cdot \dots \cdot (2n-1)$;
- (24) $8 \mid 3^{2n} + 7$;
- (25) $16 \mid 9^{n+1} - 8n - 9$;
- (26) $9 \mid 5^{2n} + 3n - 1$;
- (27) $9 \mid 7^n + 3n - 1$;
- (28) $27 \mid 10^n + 18n - 1$;
- (29) $2304 \mid 7^{2n} - 48n - 1$;
- (30) $5 \mid 2^{4n+1} + 3$;
- (31) $64 \mid 3^{2n+2} - 8n - 9$;
- (32) $99 \mid 3^{n+3} \cdot 2^{2n+2} - 108$;
- (33) $5 \mid 4 \cdot 6^n + 5^n - 4$;
- (34) $24 \mid 2 \cdot 7^n + 3 \cdot 5^n - 5$;
- (35) $8 \mid 5^n + 2 \cdot 3^{n-1} + 1$;
- (36) $17 \mid 3 \cdot 5^{2n+1} + 2^{3n+1}$;
- (37) $33 \mid 46^n - 13^n$;
- (38) $57 \mid 7^{n+2} + 7^{n+1} + 7^n$;
- (39) $57 \mid 7^{n+2} + 8^{2n+1}$;
- (40) $7 \mid 3^{2n+1} + 2^{n+2}$;
- (41) $21 \mid 5^{2n+1} + 4^{n+2}$;
- (42) $13 \mid 4^{2n+1} + 3^{n+2}$;
- (43) $11 \mid 3^{2n+2} + 2^{6n+1}$;
- (44) $72 \mid n \cdot 13^{n+1} - (n+1)13^n + 1$;
- (45) $1^2 - 2^2 + 3^2 - 4^2 + \dots + (-1)^{n-1} n^2 = (-1)^{n-1} \frac{n(n+1)}{2}$;
- (46) $\underbrace{\sqrt{2 + \sqrt{2 + \sqrt{2 + \dots + \sqrt{2 + \sqrt{2}}}}}}_{n \text{ darab gyökjel}} = 2 \cos \frac{\pi}{2^{n+1}}$;
- (47) $a \in]-1; \infty[$ esetén $(1+a)^n \geq 1 + na$ (Bernoulli-egyenlőtlenség);
- (48) $n \geq 5$ esetén $2^n > n^2$;
- (49) $n \geq 10$ esetén $2^n > n^3$;
- (50) $n \geq 7$ esetén $3^n < n!$;
- (51) $n \geq 4$ esetén $3^n > n^3$;
- (52) $n \geq 2$ esetén $n! < \left(\frac{n+1}{2}\right)^n$;
- (53) $\frac{1 \cdot 3 \cdot 5 \cdot \dots \cdot (2n+1)}{2 \cdot 4 \cdot 6 \cdot \dots \cdot (2n+2)} \geq \frac{1}{2n+2}$;

- (54) $n \geq 2$ esetén $\frac{1}{2^2} + \frac{1}{3^2} + \dots + \frac{1}{n^2} \leq \frac{3}{4} - \frac{1}{n}$;
- (55) $\frac{3}{4} \cdot \frac{5}{6} \cdot \frac{7}{8} \cdot \dots \cdot \frac{2n+1}{2n+2} > \frac{1}{2\sqrt{n}}$;
- (56) $\frac{1}{2} \cdot \frac{3}{4} \cdot \frac{5}{8} \cdot \dots \cdot \frac{2n-1}{2^n} < \frac{1}{\sqrt{2n+1}}$;
- (57) $\left(\frac{1}{2}\right)^2 \cdot \left(\frac{3}{4}\right)^2 \cdot \left(\frac{5}{6}\right)^2 \cdot \dots \cdot \left(\frac{2n-1}{2n}\right)^2 < \frac{1}{3n+1}$;
- (58) $\left(1 + \frac{1}{2^3}\right) \left(1 + \frac{1}{3^3}\right) \left(1 + \frac{1}{4^3}\right) \dots \left(1 + \frac{1}{n^3}\right) \leq 3 - \frac{1}{n}$;
- (59) $1 + \frac{1}{2} + \frac{1}{3} + \dots + \frac{1}{n} > \sqrt{n}$;
- (60) $\frac{1}{2\sqrt{n}} < \frac{1}{2} \cdot \frac{3}{4} \cdot \frac{5}{6} \cdot \dots \cdot \frac{2n-1}{2n} < \frac{1}{\sqrt{3n+1}}$;
- (61) $2\sqrt{n+1} - 2 < 1 + \frac{1}{\sqrt{2}} + \frac{1}{\sqrt{3}} + \dots + \frac{1}{\sqrt{n}} < 2\sqrt{n} - 1$;
- (62) $\frac{1}{2\sqrt{1}} + \frac{1}{3\sqrt{2}} + \frac{1}{4\sqrt{3}} + \dots + \frac{1}{(n+1)\sqrt{n}} < 2 - \frac{1}{\sqrt{n+1}}$;
- (63) $\frac{n}{2} < 1 + \frac{1}{2} + \frac{1}{3} + \frac{1}{4} + \dots + \frac{1}{2^n - 1} < n$;
- (64) $n \geq 4$ esetén $3^n > 2^n + 7n$.

- Igazolja, hogy a 1003; 10013; 100113; 1001113; 10011113; ... sorozat tagjai oszthatók 17-tel!
- Legyen a olyan valós szám, amelyre $a + \frac{1}{a}$ egész. Bizonyítsa be, hogy ekkor $a^n + \frac{1}{a^n}$ is egész (n pozitív egész)!
- Tudjuk, hogy a és b két olyan valós szám, amelyekre $a + b = 2$ és $a^2 + b^2 = 4$. Bizonyítsa be, hogy ha $n > 2$ egész, akkor $a^n + b^n = 2^n$!
- Az $x^2 + ax + b = 0$ másodfokú egyenlet együtthatói egész számok. Igazoljuk, hogy ha x_1 és x_2 az egyenlet megoldásai, akkor tetszőleges pozitív egész n esetén $x_1^n + x_2^n$ egész szám!
- Adott n darab egyenes úgy, hogy bármely kettőnek van közös pontja. Bizonyítsa be, hogy akkor az egyenesek vagy mindannyian egy síkban vannak, vagy mindannyian egy ponton haladnak át!
- Adott n darab pont a síkon ($n > 2$). A közöttük meghúzható szakaszok közül n darabot berajzolunk. Mutassa meg, hogy ekkor létrejön olyan zárt sokszög, amelynek csúcsai az adott pontok közül valók!
- Bizonyítsuk be, hogy akárhogy húzunk be néhány egyenest egy füzetlapra, a kapott rajz kiszínezhető két színnel úgy, hogy azonos színű mezők csak csúcsokban érintkezhetnek egymással!
- Adott n darab tetszőleges négyzet. Bizonyítsuk be, hogy ezeket fel lehet darabolni úgy, hogy a darabokból egy újabb négyzetet lehet összerakni!
- Bizonyítsuk be, hogy n darab egy síkban lévő egyenes a síkot legfeljebb $\frac{n^2 + n + 2}{2}$ részre bontja.

11. Bizonyítsuk be, hogy n darab sík a teret legfeljebb $\frac{n^3 + 5n + 6}{6}$ részre osztja.
12. Bizonyítsuk be, hogy n darab egy síkban lévő kör a síkot legfeljebb $n^2 - n + 2$ részre bontja.
13. Egy tábla csokoládé n darab kis négyzetből áll, amelyek szögletes módon vannak elrendezve. A táblát kis kockákra tördeljük, mindig a vonalak mentén egyenesen törve. Mennyi a legkevesebb számú törés (n függvényében)?
14. A következő játékot játsszuk: Van egy kupacban n darab egyeurós pénzerménk. Első lépésben ebből két kisebb kupacot csinálunk: k és $n - k$ darab egyeuróssal. Ezért $k \cdot (n - k)$ eurót kapunk jutalomként. Ezután minden lépésben valamelyik meglévő $m > 1$ elemű kupacot két kisebb részre osztunk: j és $m - j$ darab egyeuróssal. Ezért $j \cdot (m - j)$ eurót kapunk jutalomként. Ha már minden kupac egyetlen egyeurósból áll, a játéknak vége. Mi a nyerő stratégia, ha maximális jutalomra törekszünk? Mennyi a jutalmunk, ha kezdetben 2017 darab egyeurós volt a kupacban?
15. Igazoljuk, hogy bármely szabályos háromszög felbontható n darab szabályos háromszögre, ahol $n \geq 6$ természetes szám!
16. *Hol a hiba a következő teljes indukciós bizonyításban?*
Állítás: Minden ló azonos színű.
Bizonyítás: A lovak száma szerinti teljes indukcióval bizonyítunk.
1. Ha csak egyetlen ló van, annak egyetlen a színe.
2. Tegyük fel, hogy akárhogyan is választunk ki n db lovat, azok azonos színűek.
3. Belátjuk, hogy ha veszünk $n + 1$ lovat, azok is azonos színűek lesznek. Számozzuk meg a lovakat: 1; 2; ... ; n ; $n + 1$. Vegyük az $\{1; 2; \dots; n\}$ és a $\{2; \dots; n; n + 1\}$ halmazokat. Mindkettő n elemű, tehát bennük a lovak azonos színűek. Mivel a két halmazban van átfedés, ez a szín ugyanaz.